

Skandias bolagspåverkan 2017

Skandia investerar i ett stort antal bolag, både i Sverige och utomlands. Om vi identifierar brister i ett bolags hållbarhetsarbete inleder vi ett påverkansarbete. Vår huvudstrategi är att vara kvar som ägare och försöka påverka bolaget i en mer hållbar riktning, men i vissa fall leder inte påverkansaktiviteterna till en acceptabel lösning och då säljs investeringarna tills dess att bolaget vidtagit tillräckliga åtgärder.

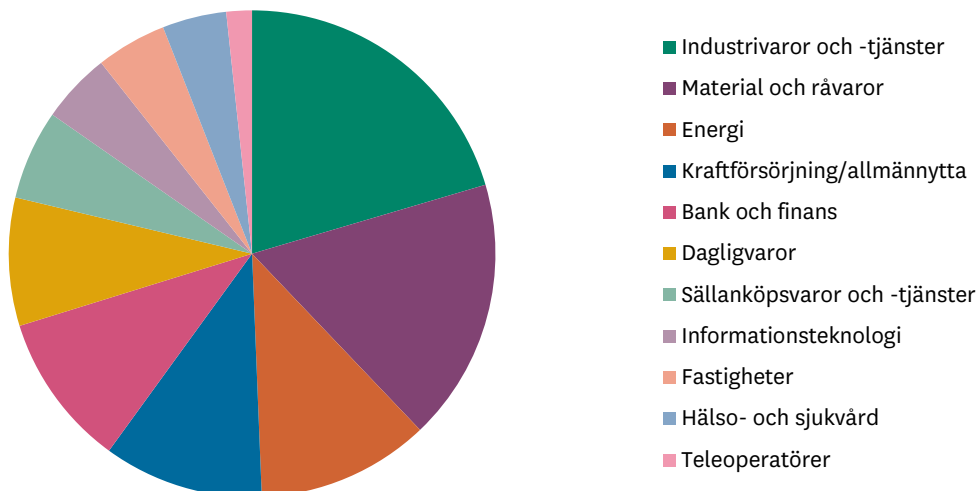
Vi granskar och analyserar de bolag som vi har innehav i för att bedöma huruvida de skapar en avkastning med ansvar och i vilken mån de annars kan påverkas i en sådan riktning. En viktig utgångspunkt är våra ställningstaganden inom olika hållbarhetsområden, som preciserar ägarpolicy och tydliggör hur vilken förväntansbild Skandia har på bolagens agerande.

En påverkansdialog kan exempelvis handla om bolagens arbete för att minska utsläpp, respektera fackliga rättigheter eller förebygga korruption. Genom att ställa frågor om bolagens hållbarhetsarbete utmanas de i att utveckla sitt arbete och ha en medvetenhet kring frågorna. Vi kan på så vis bidra till att främja en hållbar utveckling.

Under 2017 har Skandia och våra analysleverantörer för vår räkning totalt haft kontakt med ca 250 bolag med anledning av bolagens hållbarhetsarbete eller i bolagsstyrningsärenden. Påverkansarbetet kan antingen ske reaktivt, det vill säga när en incident inträffat, proaktivt i förebyggande syfte eller tematiskt då ett specifikt tema adresseras samtidigt för flera bolag. Med andra ord är inte alla dialoger och ägarstyrningskontakter ett resultat av att vi sett brister i bolaget, utan kan lika väl vara en del av vårt arbete som aktiva ägare. Några återkommande frågor i vårt arbete under 2017 var miljö, mänskliga rättigheter och säkerhet hos råvarubolag, klimatrelaterade frågor och hållbart skogsbruk. Vi har även samarbetat med andra investerare, framför allt inom ramen för PRI, i tematiska projekt kring oljeutvinning i Arktis, mänskliga rättigheter i utvinningsindustrin och rapportering av klimatrelaterad information.

Påverkansarbetet sker gemensamt för Skandia Fonder och Skandia Liv, med undantag för deltagande i valberedningar och bolagsstämmor. Kontakten kan ske genom mail, möten eller telefon och genomföras antingen av oss själva eller av våra leverantörer – ISS-Ethix och GES – för vår räkning.

I vilka branscher återfinns de bolag som Skandia förde dialog med under 2017?

Vilka bolag förde Skandia dialog med under 2017?

Nedan listas de bolag som Skandia på egen hand haft kontakt med avseende bolagens hållbarhetsarbete eller i bolagsstyrningsärenden, samt de bolag där Skandia varit delaktig i ISS-Ethix eller GES dialoger (för ISS-Ethix avser det bolag som kontaktats inom ramen för Pooled Engagement och för GES avser det de bolag där Skandia aktivt följer dialogen). Utöver dessa har ISS-Ethix och GES kontakt med flertalet andra bolag för vår räkning.

Miljö - t ex utsläpp till luft och vatten, klimatfrågor, vattenanvändning, biologisk mångfald och kemikalier.

Mänskliga rättigheter - t ex barnarbete, ursprungsbefolkningars rättigheter, tvångsflyttningar, konfliktmineraler, verksamhet i ockuperade områden.

Arbetsvillkor - t ex fackliga rättigheter, säkerhet på arbetsplatsen, skälig ersättning, arbetstider, diskriminering, jämställdhet.

Affärsetik - t ex korrupktion, karteller, penningtvätt, skattefrågor.

Bolagsstyrning - t ex ersättningsprogram, bemyndiganden för exempelvis nyemissioner, deltagande i valberedningar och på bolagsstämmor.

Bolag	Miljö (85 bolag)	Mänskliga rättigheter (72 bolag)	Arbets- villkor (33 bolag)	Affärsetik (39 bolag)	Bolagsstyrning	
					Fond (57 bolag)	Liv (78 bolag)
AAK	x	x				
ABB Ltd						x
ABM Industries, Inc.			x			
Actic Group					x	
Adani Enterprises Ltd	x					
Adani Ports & Special Economic Zone Ltd	x					
Addlife					x	x
Addtech AB					x	x
Adva AG Optical Networking					x	
AES Corp	x	x				x
Agricultural Bank of China				x		
Agrium		x				
AirAsia Bhd				x		
AirAsia X Bhd				x		
Alfa Laval	x					
Alimentation Couche Tard	x					
Alliant Energy Corp	x					
Alphabet					x	x
Alstom		x		x		
Amazon.com Inc				x		
American Electric Power	x					
Andritz	x	x				
Antofagasta	x					
Apple Inc				x	x	x
AstraZeneca				x		x
Atlas Copco	x	x		x	x	x
Atrium Ljungberg						x
Attendo						x
Atwood Oceanics, Inc		x				
Autoliv Inc						x
Aveo Group		x				
BAE Systems		x				
Bangkok Bank	x	x				
Banglalink Digital Communications			x			
Bank Hapoalim		x				

Bolag	Miljö (85 bolag)	Mänskliga rättigheter (72 bolag)	Arbets- villkor (33 bolag)	Affärsetik (39 bolag)	Bolagsstyrning	
					Fond (57 bolag)	Liv (78 bolag)
Bank Leumi		x				
Barrick Gold	x	x				
Barry Callebaut		x	x			
Beijer Alma AB					x	x
Betsson						x
Bharat Heavy Electricals	x					
BHP Billiton	x	x				x
Bilia						x
BioGaia					x	x
Bonava						x
Braskem				x		
Bravida Holding					x	x
BRF SA				x		
Cairn Energy		x				
Canadian Solar					x	
Cargill		x				
CellaVision						x
Chevron		x				x
China Railway Construction Corp. Ltd.		x				
China Railway Group			x			
Cia de Saneamento do Paraná	x					
Coal India			x			
Collector					x	x
Concentric AB					x	
Corem Properties						x
Daimler	x					
Deutsche Telekom			x			
Diös						x
Dometic					x	x
Duke Energy Corp	x					
Electrolux					x	x
Elekta					x	x
Elektrobras				x		
Enbridge Energy Partners		x				
Enbridge Inc		x				
Enea					x	
Enel	x					
Energy Transfer Equity		x				
Energy Transfer Partners		x				
ENGIE SA	x	x				
Eni SpA	x			x		
Entergy	x					
Ericsson	∴			x	x	x
Essity	x			x		
Evolution Gaming				x		
Export-Import Bank of India	x					
Exxon Mobile	x					x
Fabege					x	x
Ferrovial SA		x				

Bolag	Miljö (85 bolag)	Mänskliga rättigheter (72 bolag)	Arbets- villkor (33 bolag)	Affärsetik (39 bolag)	Bolagsstyrning	
					Fond (57 bolag)	Liv (78 bolag)
Fiat Chrysler Automobiles	x					
Formosa Plastics Corp	x					
Fortum	x					
Freeport McMoRan	x	x				
GlaxoSmithKline PLC				x		
Granges AB					x	
Glencore	x	x				
Goldcorp		x				
Grupo Mexico		x				
Gunnebo					x	
H&M					x	x
HeidelbergCement		x				
Hemfosa Fastigheter					x	x
Hershey		x	x			
Hewlett Packard		x				
Hexagon					x	x
Hindustan Zinc Ltd.				x		
HiQ International					x	x
Holmen	x					x
Honda Motor Co., Ltd.			x			
Hufvudstaden					x	x
Hugo Boss AG			x			
Husqvarna					x	x
Hyundai Heavy Industries Co			x			
Incitec Pivot		x				
Industrivärden				x		
Indutrade	x		x	x	x	x
Innophos		x				
International Flavors & Fragrances			x			
IOI Corp. Bhd.	x	x				
ITAB Shop Concept					x	x
Itochu Corp		x				
Jardine Matheson Holdings		x				
JBS	x		x	x		
JP Morgan Chase & Co				x		
KappAhl						x
Kasikorn Bank	x	x				
KBR, Inc			x			
Kindred Group				x	x	x
Kinnevik						x
Klarna				x		
Klövern					x	x
Kosmos Energy		x				
Krung Thai Bank	x	x				
Kungsleden					x	
LafargeHolcim		x	x			
Latour					x	x
Lindab International					x	x
Lindt & Sprüngli		x	x			

Bolag	Miljö (85 bolag)	Mänskliga rättigheter (72 bolag)	Arbets- villkor (33 bolag)	Affärsetik (39 bolag)	Bolagsstyrning	
					Fond (57 bolag)	Liv (78 bolag)
Lonmin			X			
Lukoil PJSC	X					
Lundbergföretagen						X
Lundin Petroleum	X	X				X
Marathon Petroleum		X				
MDU Resources	X					
Microsoft					X	X
Mitsubishi Motors Corp	X					
Mizrahi Tefahot Bank		X				
Mondelez		X	X			
Monsanto Co	X					X
Motorola Solutions		X				X
National Express Group Plc			X			
NCC					X	X
Nestle		X	X			
NetEnt					X	X
Nevsun Resources			X			
NextEra Energy	X					
Nibe Industrier					X	X
NiSource	X					
Nissan Motor Co	X					
Nobia					X	X
Nolato					X	X
Nordea				X	X	X
Norilsk Nickel	X					
NorthWestern Corp	X					
Novartis						X
NTPC	X	X				
OGE Energy Corp	X					
Olam International		X				
Packages Ltd			X			
Pandora						X
Peab				X		
Peabody Energy Corp	X					
Petrobras				X		
PG&E	X					
Phillips 66	X	X				
Pilgrim's Pride Corp			X			
POSCO	X	X				
POSCO Daewoo	X	X				
Potash Corp of Saskatchewan		X				
Power Assets Holdings Ltd	X					
ProAct IT Group					X	X
Prosegur Compañía de Seguridad SA			X			
PT Astra Agro Lestari Tbk	X	X				
PT Sawit Sumbermas Sarana Tbk	X					
PTT Pcl	X			X		
PTTEP				X		
Public Service Enterprise Group (PSEG)	X					

Bolag	Miljö (85 bolag)	Mänskliga rättigheter (72 bolag)	Arbets- villkor (33 bolag)	Affärsetik (39 bolag)	Bolagsstyrning	
					Fond (57 bolag)	Liv (78 bolag)
Redflex Holdings Ltd				x		
Renault	x		x			
Repsol	x	x				
Resurs Holding					x	x
Rio Tinto	x	x				
Rolls-Royce				x		
Royal Dutch Shell	x	x	x	x		x
RWE	x					
Saab					x	x
Sagax AB					x	x
Samarco Mineracao SA	x					
San Leon Energy		x				
Sandvik					x	x
Sanofi				x		
SCA	x				x	x
SEB					x	x
Sectra					x	
Securitas			x		x	x
Siam Commercial Bank	x					
Siemens AG		x				
SK Innovation		x				
Skanska						x
SKF						x
Southern Co	x					
Southern Copper Company		x				
Sports Direct International Plc			x			
SSAB						x
State Oil Co of Azerbaijan Rep			x			
Stora Enso	x	x				
Sumitomo Corp			x			
Sunoco Logistics Partners		x				
Swedbank					x	x
Swedish Orphan Biovitrum AB					x	x
Svenska Handelsbanken						x
Tahoe Resources Inc.		x				
Telia Company		x		x		x
Tepco	x					
Teva Pharmaceutical Industries Ltd.				x		
TF Bank						
Thule Group					x	x
T-Mobile						
Tobii					x	
Toyota Motor Corp					x	x
TransCanada		x				
Transocean	x					
Troax	x		x	x		
Turkiye Garanti Bankasi	x					
Turkiye Halk Bankasi	x					
Wah Seong Corp	x					

Bolag	Miljö (85 bolag)	Mänskliga rättigheter (72 bolag)	Arbets- villkor (33 bolag)	Affärsetik (39 bolag)	Bolagsstyrning	
					Fond (57 bolag)	Liv (78 bolag)
Vale SA	x					
Wal-Mart Stores			x			
Vedanta Ltd	x	x		x		
Vedanta Resources Plc	x	x		x		
Wells Fargo & Co		x		x		
VEON Ltd			x	x		
Westar Energy	x					
Vestas Wind Systems		x				
Wihlborgs Fastigheter					x	x
Vistra Energy Corp	x					
Volcan Compania Minera SAA	x					
Volkswagen	x					
Volvo	x			x	x	x
WTK Holdings	x					
Xcel Energy	x					
Zijin Mining Group	x	x				
ÅF						x

För mer information om Skandia Fonders bolagsstämмоarbete se *Översikten för bolagsstämмоarbete 2017*. För information om vilka bolag som Skandia Fonder har underkänt för investering se *Listan på uteslutna företag*. Båda dokumenten finns under rubriken **Vi investerar ansvarsfullt** på www.skandia.se/fonder.